

Ufupisho:

Utafiti wa kimsingi wa mfumo wa sasa wa sera kwa IPLCs juu ya utambuzi wa haki za ardhi na maarifa asilia na mashinani katika muktadha wa uhifadhi wa bayoanuwai nchini Kenya

Ufupisho

Utafiti wa kimsingi wa mfumo wa sasa wa sera kwa IPLCs juu ya utambuzi wa haki za ardhi na maarifa asilia na mashinani katika muktadha wa uhifadhi wa bayoanuwai nchini Kenya ni mradi wa Mpango wa Forest Peoples Programme (FPP).

Malengo ya kazi ya ushauri yalikuwa kutoa maelezo ya kina kuhusu hali ya sasa ya sera, sheria na kanuni za kikanda, kitaifa na mitaa, sheria na kanuni zinazohusiana na IPLCs kutoka Mlima Elgon, Narok, Trans Nzoia, Bungoma na Pokot Magharibi. Zaidi ya hayo, ilitarajiwa kubainisha ni kwa kiwango gani sera na sheria za kaunti au za mitaa pamoja na mashirika ya serikali (kama vile KFS na KWS) yameshughulikia suala la haki za ardhi la IPLC na maarifa na uhifadhi wa bayoanuwai.

Huu ulikuwa ushauri wa miezi miwili (22 Machi hadi 22 Mei 2023) na ripoti inayotarajiwa kuwasilishwa kwa njia ya barua pepe.

Ripoti hiyo ina sura tano (5), ambapo Sura ya 1 inahusu utangulizi wa suala hilo, Sura ya 2 inahusu nadharia na kanuni za kimsingi ambazo haki za ardhi na uhifadhi wa bayoanuwai ungezingatia. Hii ilionekana kuwa muhimu ili kuchora msingi ambao uaminifu na utoshelevu wa kanuni ungetathminiwa. Nadharia za Upatikanaji, Mali, Utawala, Migogoro na Maendeleo zilipitiwa upya na uhusiano wao mfupi lakini sahihi kwa malengo ya ushauri ulitolewa. Kanuni hizo ni pamoja na Kanuni ya Majukumu ya Pamoja lakini yaliyotofautishwa; kanuni za manufaa ya wote; Kanuni ya upatikanaji wa rasilimali za kijenetiki na ugawaji wa faida.

Sura ya 3 ni mapitio ya mifumo elekezi ya kimataifa ambayo inashughulikia haki za ardhi na ardhi na uhifadhi wa bayoanuwai kwa kusisitiza zile zinazogusa IPLCs. Hizi ni pamoja na mikataba ya kimataifa ya kimazingira kuhusu bayoanuwai, mabadiliko ya hali ya hewa, ukame na kuenea kwa jangwa na ardhi oevu. Nyingine ni mali miliki na mifumo ya maarifa asilia na jadi pamoja na Azimio la Umoja wa Mataifa kuhusu Haki za Watu wa Kiasili (UNDRIP) na Mkataba wa Kutokomeza Aina Zote za Ubaguzi dhidi ya Wanawake (CEDAW). Jinsi vyombo hivi vya kimataifa vimefugwa katika maeneo yaliyolengwa vimepitiwa upya. Hatimaye, uhusiano wa uundaji huu wa vyombo vya kimataifa na Dira ya Kitaifa ya Kenya ya 2030 kuhusu bayoanuwai na hasa ikiwa maeneo husika yanaelekea kwenye Dira ya Kimataifa ya Bioanuwai ya 2050 ya wanadamu wanaoishi kwa kupatana na asili unachambuliwa.

Sura ya 4 ni uchambuzi wa kina wa Sera ya Taifa na Mifumo ya Udhhibiti kama ilivyo sasa. Sheria husika zimepitiwa kwa kina na kuwasilishwa kama matrix.

Sura ya 5 ni mjadala na hitimisho. Inahitimishwa kuwa maeneo husika yameshughulikiwa haki zao za ardhi katika karatasi, lakini utekelezaji halisi bado ni changamoto kubwa. Mradi huu unalenga kuchangia sio tu katika mapitio ya sera bali pia katika utekelezaji wake.

